

[Marie Hjelmer.]

disse Penge kan lægges paa Børnenes Skolepenge, saa at de ikke kommer til at trykke Skolens og Lærerpersonalets Økonomi.

Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget, som jeg haaber maa faa en velvillig Behandling i det Udvalg, der skal nedsættes, og senere blive vedtaget til Gavn for de Lærere, der her er Tale om.

Undervisningsministeren (Borgbjerg): Maa jeg udtale min Glæde over den i det hele velvillige Modtagelse, som dette Lovforslag har faaet. Det er bebudet, at man vil drøfte Enkelthederne nærmere i et Udvalg, og det kan jeg ikke have noget imod; jeg vil gerne deltage sammen med Udvalget i Drøftelsen af disse Enkeltheder. Jeg vil kun bede Udvalget om — men det forudsætter jeg ogsaa er Hensigten — at fremskynde sit Arbejde saa meget, at Lovforslaget kan ventes gennemført i hele Rigsdagen inden Slutningen af Samlingen, og den begynder dog vel at nærme sig. Jeg tror nemlig, Lovforslagets Gennemførelse er paakrævet og vil være af megen Betydning for de Mennesker, her er Tale om, de frie, private Skolers Lærere og Lærerinder.

Den første Taler, det ærede 15de Medlem for 5te Kreds (Rs. Nielsen) spurgte mig, om de Udtalelser, jeg havde fremsat ved Sagens Forelæggelse — de findes Sp. 1359 —, og som lyder saadan:

„Det vilde være en smuk Opgave at slaa alle disse forskellige Ordninger sammen til en fælles Pensionskasse, der paa bred Basis foretog Pensionering af alle de til Privatundervisning knyttede Lærere og Lærerinder, med samme Statstilskud og saaledes, at Medlemmernes eget Indskud blev bestemmende for, om der skulde tillægges dem hel eller $\frac{2}{3}$ eller $\frac{1}{2}$ Tjenestemandspension“, skulde forstaas saaledes, at Ministeriet vilde benytte det Femaar, der her er Tale om, til at undersøge Mulighederne for Gennemførelsen af en saadan fælles Ordning. Dertil kan jeg svare, at Ministeriet vil benytte dette Femaar til at undersøge disse Muligheder.

Det ærede Medlem ønskede at drøfte Enkelthederne nærmere i et Udvalg, og det skal jeg selvfølgelig ikke have noget imod, men der var to Punkter, som det ærede Medlem særlig nævnte, og som andre Medlemmer til Dels ogsaa har været inde paa, det var Spørgsmaalet om det obligatoriske Medlemskab og Spørgsmaalet om de 4 pCt.

Med Hensyn til det første vil jeg sige,

at jeg tror, det bliver umuligt at naa et Resultat uden at fastslaa Medlemskabet som tvungent, og jeg kan her, tror jeg, bl. a. ogsaa henvise til, hvad det ærede 16de tingvalgte Medlem (Godskesen) sagde. Jeg antager, at det var Mening, naar han slog paa, at den tidligere Ordning havde vist sig saa vitterligt mangelfuld, at der faktisk er Fare for en Katastrofe. Derfor vil det nu være nødvendigt at naa til en virkelig solid Ordning, en virkelig Konsolidering. Deri har det ærede Medlem fuldkommen Ret, og jeg vil bede om, at denne Betragtning maa være en Grundbetragtning ved Overvejselen af dette baade principielle og praktiske Spørgsmaal om det obligatoriske Medlemskab.

Jeg kan ogsaa henvise til, hvad det ærede 2det Medlem for 4de Kreds (H. P. Johansen) sagde. Jeg tror, at han i Virkeligheden har Ret, naar han siger, at vel lyder der Protester eller Ønsker om en Ændring, men de er dog vist mere af formel Art, fordi man fra den Lejr synes, at man her kommer ind paa en Ændring af sin Betragtning af Frihedsbegrebet. Inderst inde vil man vist i Virkeligheden være tilfreds med, at dette Lovforslag nu gennemføres. Jeg tror ogsaa, at Regeringen og Rigsdagen vilde gavne alle disse vore Medborgeres Interesser bedst ved at skabe en fuldbyrdet Kendsgerning, som saa alle under lidt større eller mindre Indsigelse alligevel med en vis Tilfredshed vil bøje sig for og gaa ind under.

Opfattelsen af Begrebet Frihed har joksiftet i de sidste hundrede Aar; det gælder ogsaa Friskolen, den private Skole i Almindelighed. Den gamle bitre Strid mellem det, man den Gang kaldte Statsskolen, og Friskolen er i Virkeligheden praktisk talt ophørt, idet de har paavirket hinanden og lært af hinanden. Det Skoletilsynsforslag, der foreligger for Rigsdagen, er i mange Henseender et Forsøg paa at overføre til Statsskolen det Princip, som Friskolen har gjort sig til Talsmand for, om Forældrenes Indflydelse, om et stærkere Samarbejde mellem Hjem og Skole. Men Friskolen er heller ikke den fri Skole, saaledes som Friskolens Idealister tænkte sig den i Midten af forrige Aarhundrede, en fuldkommen fri Skole uden Statstilskud og dermed ogsaa ganske uafhængig af Statsmagten, uden Statskontrol, fordi man ingen Bidrag fik. Vor nuværende Friskole eller Privatskole, hvad man nu vil kalde den, efter som den findes paa Land eller i By, faar meget betydelige Statstilskud og kommer derved ind under en vis Kontrol. Det kan ikke være anderledes. Vil man have